

**UŽDAROSIOS AKCINĖS
BENDROVĖS
„BIRŽŲ VANDENYS“**

**METINIS PRANEŠIMAS
2021 m.**

PAGRINDINIAI FAKTAI

2,16

Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje vartotojų, perkančių geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas bute, mokama suma už paslaugas sudaro 2,16 proc. vidutinių šeimos pajamų, tai yra, neviršija 4,00 proc. vidutinių šeimos pajamų, kaip numatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme.

5

Penkis mėnesius UAB „Biržų vandenys“ vadovauja Edita Barkauskienė

36

2021 m. UAB „Biržų vandenys“ vidutiniškai dirbo 36 darbuotojai

119

2021 m. prijungti 119 nauji vartotojai

7 255

Atlikta 113 patikrų, iš jų nustatyta 21 nelegalaus prisijungimo atvejis. Įmonės patirti nuostoliai, pagal nustatytus nelegalių pasijungimų atvejus 2021 m. yra 7255,84 be PVM.

323 769

Per 2021 m. UAB „Biržų vandenys“ pardavė 323 769 m³ geriamojo vandens

1,020 mln. Eur

2021 m. UAB „Biržų vandenys“ pardavimo pajamos buvo 1 020,176 Eur

TURINYS

BENDROVĖS VALDYMAS IR ĮSTATINIS KAPITALAS	4
ĮSTATINIS KAPITALAS IR AKCIJOS.....	4
BENDROVĖS VALDYMAS	4
VALDYMO STRUKTŪRA.....	4
BENDROVĖS VEIKLA	5
GERIAMO VANDENS GAVYBA IR TIEKIMAS	6
BUITINIŲ NUOTEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS	7
VARTOTOJAI IR ABONENTAI	9
VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ	12
PAJAMOS	12
SĄNAUDOS	13
ĮGYVENDINAMI PROJEKTAI.....	15
PLANAI IR PROGNOZĖS	17

BENDROVĖS VALDYMAS IR ĮSTATINIS KAPITALAS

ĮSTATINIS KAPITALAS IR AKCIJOS

UAB „Biržų vandenys“ steigėja yra Biržų rajono savivaldybė, kuriai priklauso kontrolinis akcijų paketas, t.y. 93,1 proc. akcijų bei 6,9 proc. akcijų priklauso AB „ORLEN Lietuva“.

Bendrovės įstatinis kapitalas 2021 m. yra – 5 808 709,92 Eur, kuris paskirstytas į paprastąsias vardines akcijas – 200 577 vnt.. Vienos akcijos nominali vertė yra 28,96 Eur.

BENDROVĖS VALDYMAS

Bendrovės valdymo organai 2021 m. yra visuotinis akcininkų susirinkimas, ir bendrovės vadovas - direktorius.

Visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias bendrovės valdymo organas, kuris turi teisę keisti ir papildyti bendrovės įstatus ir atšaukti audito įmonę, metinių finansinių ataskaitų auditui atlikti, tvirtinti metinių finansinių ataskaitų rinkinį, didinti bei mažinti įstatinį kapitalą, paskirstyti pelną bei spręsti bendrovės įstatuose jo kompetencijai priskirtus klausimus, jei pagal Akcinių bendrovių įstatymą tai nepaskirta kitų bendrovės organų kompetencijai ir jei pagal esmę tai nėra valdymo organų funkcijos.

Bendrovės vadovo pareigas eina direktorius. Direktorius yra vienasmenis bendrovės valdymo organas, kurio pagrindinis uždavinys įgyvendinti bendrovės valdymo organų numatytą veiklos strategiją, organizuoti ir vykdyti gamybinę bei komercinę veiklą, užtikrinti šios veiklos pelningumą, tinkamą bendrovės turto naudojimą, jo saugojimą ir gausinimą. Vadovaujantis 2021 m. rugpjūčio 18 d. akcininkų posėdžio protokolu Nr. 2021-01, nuo 2021 m. rugpjūčio 16 d. UAB „Biržų vandenys“ direktoriumi paskirta Edita Barkauskienė.

VALDYMO STRUKTŪRA

Efektyvesnis žmogiškųjų išteklių valdymas leidžia siekti ambicingesnių tikslų užtikrinant sklandesnę Bendrovės veiklą. 2021 m. Bendrovėje dirbo 36 darbuotojai, iš jų 9 administracijos ir inžineriniai techniniai darbuotojai, 5 klientų aptarnavimo skyriaus specialistai, 22 darbininkai, dirbantys valymo įrengimuose, taip pat vykduojantys pagrindinius profilaktikos, remonto, avarijų likvidavimo darbus, teikiantys paslaugas klientams bei atliekantys bendrovės pastatų ir įrengimų remonto darbus.

Įsteigtos 3 naujos pareigybės: teisininkas (-ė) – viešųjų pirkimų specialistas (-ė), projektų vadovės bei apskaitos kontrolierius (-ė), panaikinta 1 pareigybė: kontrolierius-vandenvietės prižiūrėtojas. UAB „Biržų vandenys“ valdymo struktūra pavaizduota 1 priede, kuri yra patvirtinta direktoriaus įsakymu 2021 m. rugsėjo 22 d., V-31.

Siekdama užtikrinti ne tik reikiamą darbuotojų kompetenciją, bet ir motyvuoti juos domėtis bei darbe pritaikyti naujausius pasiekiamus, bendrovė rūpinasi darbuotojų kvalifikacijos kėlimu. Išorinių mokymų įgyvendinimas metų eigoje padeda užtikrinti, kad visi darbuotojai tobulintų darbu reikalingas kompetencijas, ypač didelis dėmesys yra skiriamas viešųjų pirkimų srityje

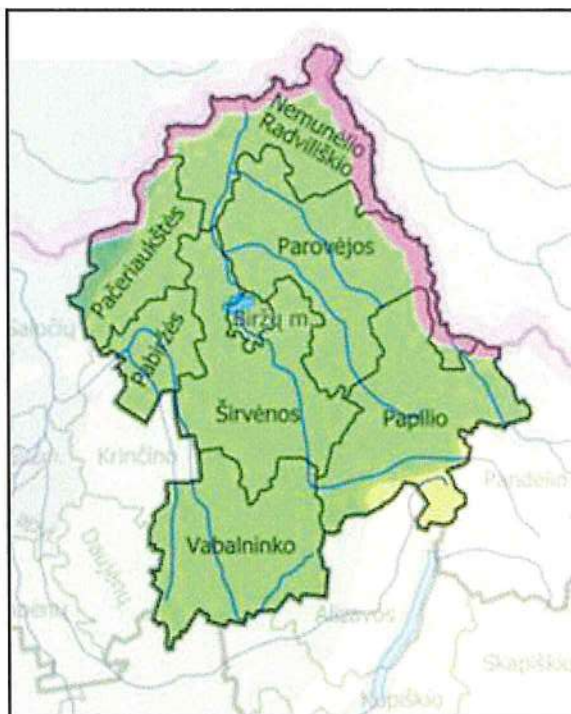
BENDROVĖS VEIKLA

UAB „Biržų vandenys“ yra licencijuota geriamojo vandens tiekėja ir nuotekų tvarkytoja Biržų rajono savivaldybės teritorijoje. 2015 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. O3- 364 Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija Bendrovei išdavė *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos licenciją Nr. L7-GVTNT-30*.

Bendrovės pagrindinė vykdoma veikla yra: vandens gavyba, ruošimas ir tiekimas klientams, nuotekų surinkimas, valymas ir komposto tvarkymas bei paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas.

Bendrovės veikla yra orientuota į centralizuotų tinklų prieinamumo didinimą vartotojams ir esamų tinklų priežiūra bei klientų poreikių tenkinimą. Todėl visa veikla yra nukreipta į geriamojo vandens kokybės rodiklių išlaikymą, nepertraukiamą jo tiekimą vartotojams ir abonentams bei nuotekų išvalymą iki nustatytų gamtosauginių reikalavimų. Šios paslaugos yra gyvybiškai svarbios kiekvienam esamam klientui, todėl tiekiamos nuolat, nepriklausomai nuo gamtinių sąlygų, metų ar paros laiko.

1 paveikslėlis. Biržų rajono savivaldybė.

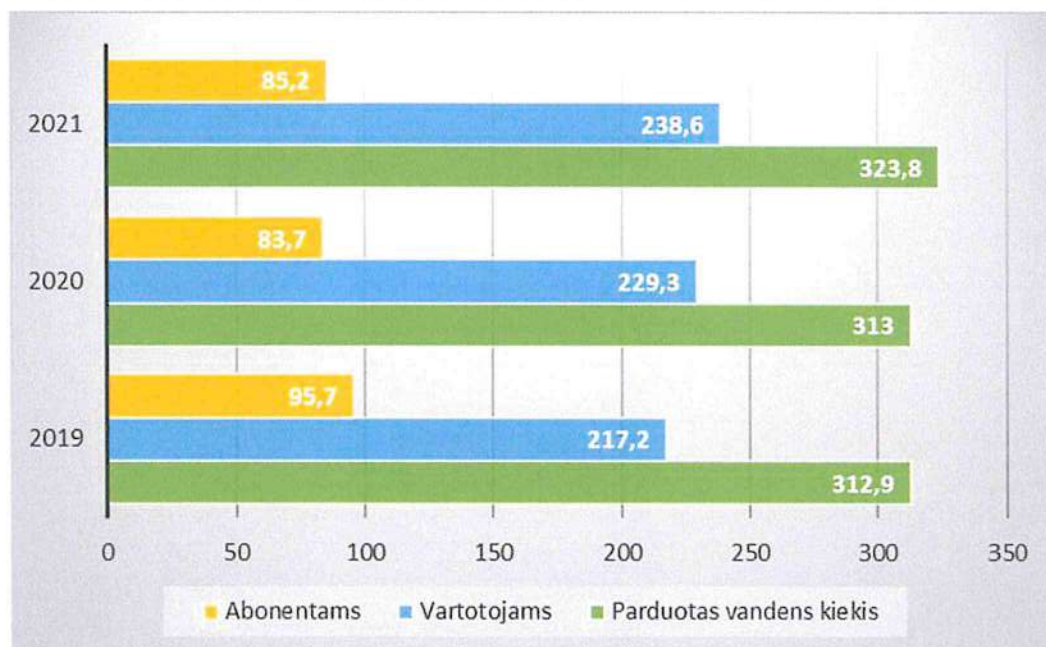
Bendrovės veikla apima didžiąją dalį Biržų rajono savivaldybės teritorijos (rajono plotas yra 1476 km²). Teritorija pasižymi nedideliu gyventojų tankumu ir kartu yra labai išžėsta teritoriniu požiūriu. Tai lemia papildomas sąnaudas, susidarančias dėl didelių atstumų tarp aptarnaujamų objektų. 2021 m. bendrovė geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą vykdė Biržų ir Vabalninko miestuose ir 21 miestelį bei kaimuose (Kuprelišio, Nemunėlio Radviliškio, Pabiržės ir Papilio, Anciškių, Germanišio, Juostaviečių, Kirdonių, Kratiškių, Kučgalio, Kvetkų, Likėnų, Medeikių, Mieliūnų, Obelaukių Pačeriaukštės, Ramongalių, Rinkuškių ir Skrebiškių, Meilūnų, Šukionių).

GERIAMO VANDENS GAVYBA IR TIEKIMAS

Geriamasis vanduo Biržų miesto ir rajono gyventojams tiekiamas iš 22 vandenviečių. Iš jų 21 atskirų vandenviečių eksploatuojama Biržų rajone ir 1 vandenvietė Biržų mieste. Vartotojams tiekiamo geriamojo vandens kokybę palyginti su ankstesniais metais išliko stabili.

Vandens kokybę užtikrina Biržų miesto, Vabalninko, Kratiškių vandenvietėse eksploatuojami geležies šalinimo iš vandens įrenginiai. Taip pat yra vykdoma nuolatinė priežiūra sudaryta vadovaujantis higienos norma HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimais“, suderinta su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba.

1 grafikas. Įmonės geriamojo vandens pateikimo kiekiai 2019 – 2021 m., tūkst. m³

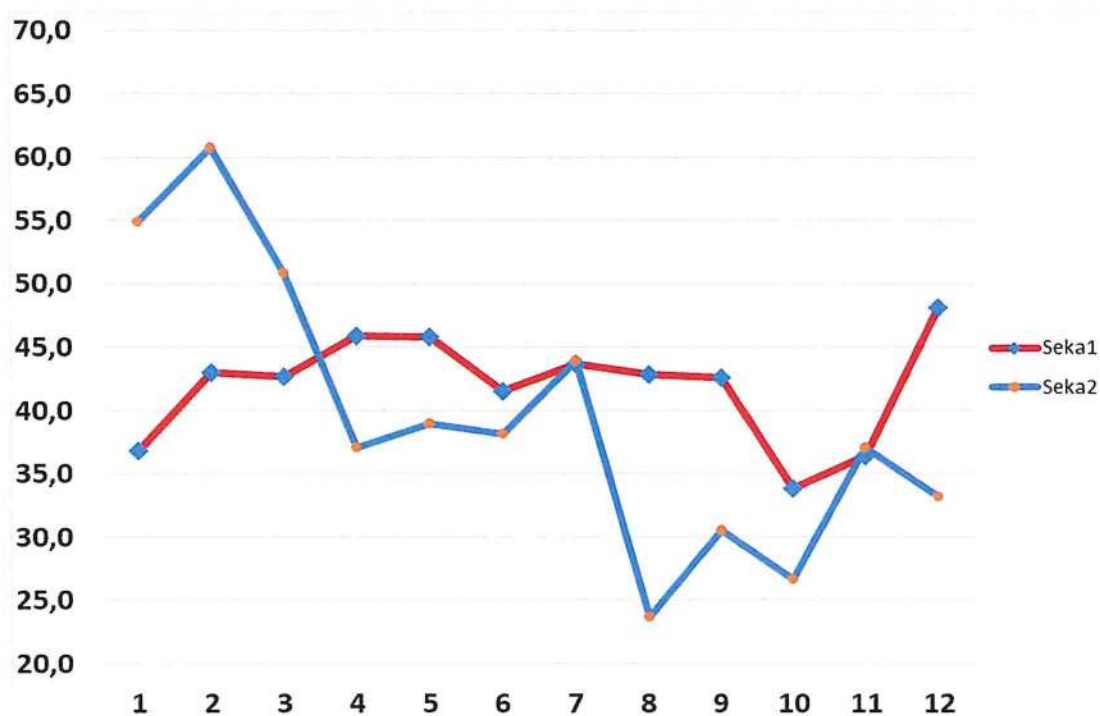

2021 m. Biržų miesto vandenvietėje bei bendrovės aptarnaujamos rajono vandenvietėse išgauta 549,8 tūkst. m³ požeminio vandens, o 2020 m. išgauta 540,9 tūkst. m³, realizuota vartotojams bei abonentams 2021 m. – 323,8 tūkst. m³, o 2020 m. 313,0 tūkst. m³ vandens. Vandens realizacija per 2019 - 2021 m., kaip matyti pateiktame grafike, laikotarpį parduodamo vandens kiekis didėjo, lyginant su 2019 m. padidėjo 10,9 tūkst. m³. Prijungiant naujus vartotojus bei mažinant nuostolius, bus siekiama ir toliau didinti parduodamo geriamojo vandens kiekį.

Bendrovėje vienas iš svarbių kriterijų, apibūdinančių įmonės veiklą, yra šalto vandens nuostoliai. Siekiant užtikrinti vandens tiekimo stabilumą Biržų mieste, eksploatuojant apie 78 km vandens tiekimo tinklą kaip ir ankstesniais metais buvo reikšmingai sumažintas patiriamas vandens nuostolis (2 grafikas).

Patiriamas vandens nuostolis 2021 m. (mėlyna linija) per paskutinius 5 mėnesius, lyginant su 2020 m. (raudona linija) tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo nuo 40,78 proc. iki 30,22 proc. arba 10,56 proc. Nuo 2021 m. rugpjūčio yra stebimas vandens nuostolių mažėjimas, nes buvo intensyviai atliekamos patikros ne tik dėl nelegalių prisijungimų, bet ar laiku deklaruojamas vandens suvartojimas. Per ataskaitinius metus atlikta 113 patikrinimų, iš kurių 46 rajone. Šiuo laikotarpiu yra pastebėtas intensyvesnis vandens kiekio deklaravimas rajone, kuris turi įtakos bendram rezultatui.

2 grafikas. Patirtas vandens nuostolis 2020-2021 m. Biržų rajone, proc.

Vandens netekčių priežastys yra ne viena. Jas lemia ir bloga vandentiekio tinklų techninė būklė, didėjantys vandens nuostoliai iki vandentiekio įvadų. Vandentiekio tinklų avaringumas taip pat turi didelę įtaką bendrovės veiklai. Daugiausia avarijų įvyksta dėl susidėvėjusių tinklų, slėgio svyravimų, grunto judėjimo, didelių temperatūrų svyravimų žiemos metu. 2021 m. įvyko 164 avarijos, didžioji dalis rajone.

Daug vandens yra prarandama ruošiant ir geriamąjį vandenį, kuris niekur nepanaudojamas.

Pavyzdžiui, norint paruošti 2300 kub. m/p geriamojo vandens, 2700 kub. m/p vandens kiekis išgaunamas iš požeminių vandens sluoksnių ir patiekiamas į geležies šalinimo įrenginius, toliau 1000 kub. m/p „nugeležinto“ vandens tiekiamas į vandens rezervuarus, o apie 50 kub. m/p po filtrų atplovimo išleidžiama į nuotekų tinklus.

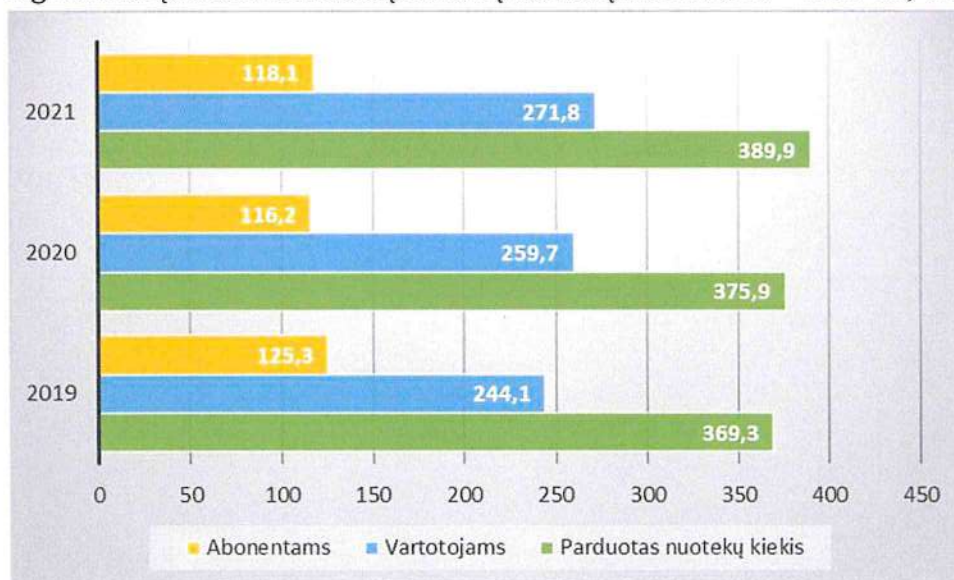
Taip pat bloga vandentiekio tinklų būklė iš perimamų kaimų, todėl sprendžiant kasdienes problemas kyla problemų dėl įrangos senėjimo ir mažų kapitalo investicijų. Taip pat reiktų nepamiršti, kad prieš 50-30 metų daugeliu atveju buvo naudojami ketiniai vamzdžiai, kurie nepasižymi ilgaamžiškumu. O šiai dienai jų priežiūra ir remontas tampa vis sudėtingesnis bei brangesnis, nes Lietuvoje mažėja poreikis remontinių dalių šio tipo vamzdžiams ir tiekėjai vis mažesnius kiekius palaiko sandėliuose.

Siekiant mažinti vandens nuostolius planuojama didesnė vartotojų kontrolė. Kaimiškose vietovėse vertinant pagal nuostolingumą planuojama atnaujinti vandentiekio tinklus.

BUITINIŲ NUOTEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS

Biržų rajone bendrovė eksploatuoja 111 km nuotekų tinklų, kuriais nuotekos nuvedamos į nuotekų valyklas. Šiuo metu bendrovė eksploatuoja 52 nuotekų siurbles, iš kurių 27 yra Biržų mieste bei 19 nuotekų valymo įrenginių, iš kurių didžiausi yra Biržų mieste.

3 grafikas. Įmonės realizuotų buitinių nuotekų kiekis 2019 – 2021 m., tūkst. m³

Per 2021 metus buitinių nuotekų realizavimo apimtys padidėjo nuo 369,3 tūkst. m³ 2019 m. iki 389,9 tūkst. m³ 2021 m., tai yra 20,6 tūkst. m³ arba 5,5 proc. daugiau negu 2019 m. Pateiktame grafike matyti, kad per paskutinius trejus metus buitinių nuotekų kiekio realizavimas labiausiai augo vartotojams iki 271,8 tūkst. m³, tai yra 27,7 tūkst. m³ arba 11,3 proc. negu 2019 m., o abonentams sumažėjo iki 118,1 tūkst. m³, tai yra mažiau 5,5 proc. negu 2019 m. Išleidžiamos išvalytos nuotekos atitinka aplinkosauginius reikalavimus.

Didžioji dalis nuotekų tinklų pakloti tuo metu kaip ir vandentiekio tinklai, kai vandens poreikis ir nuotekų kiekiai buvo žymiai didesni. Dabar vamzdynų skersmenys neatitinka šiandieninių nuotekų kiekių. Vamzdynai yra didesnio negu 200 mm diametro ir esant mažiems nuotekų kiekiams, bet dideliems vamzdžių skersmenims, mažėja nuotekų greitis, tinkluose kaupiasi sąnašos bei nuosėdos, o tai sąlygoja tinklų užsikimšimus. Dauguma vamzdynų yra keramikiniai ar gelžbetoniniai, kurie greitai lūžta, pakloti nekokybiškai, nėra visiškai sandarūs, esančių nuotekų tinklų amžius siekia 30 – 50 metų.

Biržų miesto nuotekų valykloje eksploatuojama nuotekų dumblo kompostavimo aikštelė., kadangi valant nuotekas, susidaro nemažai nuosėdų – skysto dumblo, kuriame yra ne tik daug naudingų augalams maisto medžiagų, bet ir ekologiniu požiūriu kenksmingų teršalų. Visas dumblo kompostavimo tvarkymas vykdomas Biržų miesto nuotekų valykloje. Rajono nuotekų valyklose susidaręs perteklinis dumbblas taip pat vežamas į Biržų miesto nuotekų valyklą. 2021 m. buvo pagaminta 428 tonos komposto, mažiau 16 tonų nei 2020 m, bet daugiau 63 tonomis nei 2019 m.

1 lentelė. Komposto kiekis ir sąnaudos jo gamybai 2019 – 2021 m.

	2019	2020	2021
Pagaminta komposto, t	363	444	428
Sąnaudos, reikalingos pagaminti kompostui, Eur	36387,18	48192,93	55623,38

Kompostavimo procesuose daugiausia išlaidų tenka kuro sąnaudoms (atliekų smulkintuvas, komposto vartytuvas, ratinis krautuvas, sijotuvas), jos sudaro apie 63 proc. visų išlaidų.

VARTOTOJAI IR ABONENTAI

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų vartotojus (namų ūkiai) ir abonentus (įmonės, organizacijos, veiklą vykdančys fiziniai asmenys) aptarnauja klientų aptarnavimo skyrius, kuriame 2021 metų pabaigoje dirbo 5 darbuotojai. Bendrovės paslaugų vartotojai (abonentai) sąlygiškai suskirstyti į grupes – įmonės ir individualūs namai, daugiabučių namų savininkų bendrijos, daugiabučių namų butai. Klientų aptarnavimo skyrius su vartotojais (abonentais) sudaro vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų sutartis, dirba su vartotojų ir abonentų skolų išieškojimu, atlieka vandens skaitiklių patikras ir keitimus.

Pastarųjų metų pokytis vartotojų prisijungusių prie vandentiekio ir nuotekų tinklų ir prognozė pateikta 1 lentelėje. 2021 m. Bendrovės teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojosi 6609 vartotojai ir 301 abonentai. Ataskaitiniais metais sudarytos naujos sutartys su vartotojais – 119 ir su abonentais – 20.

2 lentelė. Prisijungusių prie vandentiekio ir nuotekų tinklų vartotojų pasikeitimas, vnt.

	Vartotojų skaičius			
	2020 m.	2021 m.	2022 m.*	2023 m.*
Gyventojai (vartotojai)	6490	6609	6851	7094
Įmonės (abonentai)	281	301	321	341
Iš viso:	6771	6910	7172	7435

**prognozuojamas pokytis pagal turimą informaciją*

Iš 2 lentelės duomenų matyti, kad vartotojų skaičius kasmet didėja mažėjant gyventojų skaičiui aptarnaujamoje teritorijoje. Tai reiškia, kad gyventojai jungiasi prie centralizuotai tiekiamo vandens arba nuotekų sistemų. Todėl vertinant artimiausius kelerius metus yra atsižvelgta, kad įgyvendinant projektus planuojama prijungti naujų vartotojų:

- Biržų miesto aglomeracijoje – 142
- Vabalninko mieste – 85
- Klausučiuose (Savivaldybės projektas) – 20.

Planuojama, kad Klausučiuose bus prijungta bent 20 naujų vartotojų prie vandentiekio sistemos artimiausiu laikotarpiu, nors projekte yra numatyta pastatyti 41 įvadą, tačiau neaišku, kaip greitai pavyks prisijungti visiems busimiems vartotojams prie įvadų.

Planuojamas skaičius pagal projektus – 247, ir yra priimta sąlyga, kad 50 proc. prisijungs 2022 m., o likusi dalis - 2023 metais, tai 2022 m. – 123 vartotojai, 2023 m. atitinkamai -124 vartotojai.

Atsisakiusių vartotojų ar sustabdę sutartis per 2021 m. yra registruoti 2 atvejai, todėl prognozėje nevertinami galimi atsisakiusieji.

Taip pat planuojama, kad prie esamų trasų jungsis vartotojai kaip įprastai, kadangi ir įmonė turi didesnius pajėgumus vartotojų prijungimui, todėl prognozuojama, kad per metus prisijungs vidutiniškai 119 vartotojų, remiantis 2021 m. duomenimis.

Klientų aptarnavimo skyrius vesdami ir analizuodami apskaitą, 2021 m. gruodžio 31 dienai nustatė 71 vartotoją, kurių įsiskolinimas virš 100 Eur. Šių įsiskolinimų virš 100 eurų bendra suma 2021 m. gruodžio 31 dienai sudarė 29 106, 00 Eur. Kadangi ne visi gyventojai noriai ir laiku susimoka už jiems teikiamas paslaugas, Bendrovė pagal ataskaitiniais metais parengtą „Skolų išieškojimo tvarką“ pradėjo vykdyti prevencinį darbą, dėl skolų nesusidarymo. Analizuodama

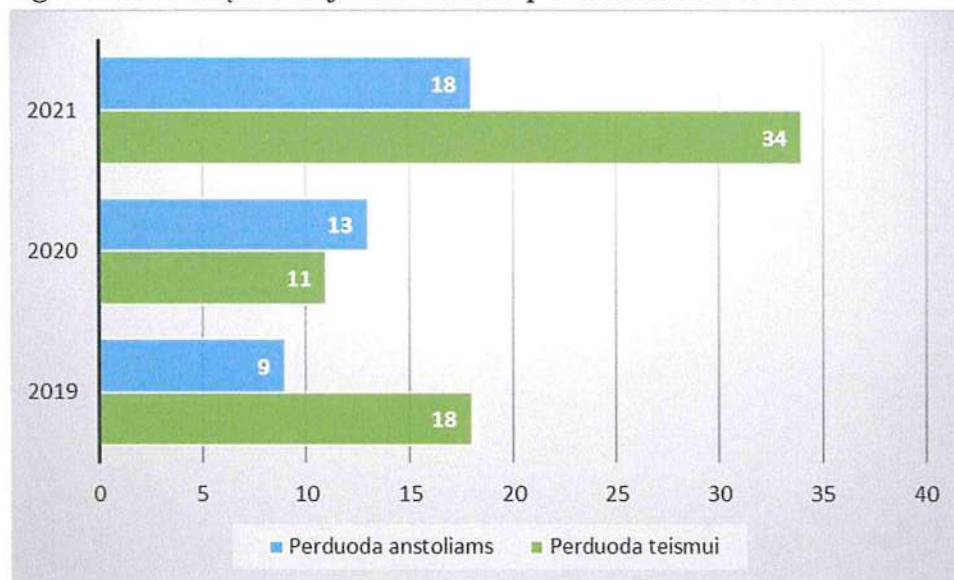
abonentų ir vartotojų deklaruojamus rodiklius, Bendrovės klientų aptarnavimo skyrius, pasitelkdami teisininką rengia ir siunčia įspėjimus, dėl susidariusios skolos susimokėjimo. Vartotojams kartu su sąskaitomis arba atskirai yra pranešama, apie susidariusią skolą ir informuojama apie pasekmes, tai: šalto vandens tiekimo ir/arba nuotekų tvarkymo nutraukimą, ir susidariusios skolos perdavimo į teismą. Vartotojams kuriems yra susidariusios skolos, taip pat yra siūloma skolą padengti dalimis. Šiems vartotojams, priklausomai nuo skolos dydžio, sudaromas skolos išsimokėjimo grafikas. 2021 m. pasirašyta 12 susitarimų skolos padengimui dalimis už 4 546,73 Eur, kai tuo tarpu 2020 m. buvo surašyti 8 susitarimai skolos padengimui dalimis už 2 313,05 Eur.

Per 2021 m. dėl susidariusių skolų, teisininko buvo perduota į teismą 34 įsiskolinimai, kai tuo tarpu 2020 m. perduota 11 įsiskolinimų, o 2019 m. 18 įsiskolinimų. Priteistų įsiskolinimų suma siekia 17 795,39 Eur už 2021 m.

Vartotojams, po teismo sprendimo priėmimo, vis dar neatsiskaičius su Bendrove, skolos yra perduodamos antstoliams. Su antstolių pagalba 2021 m. išieškota 4 294,89 Eur, 2020 m. - 4 283,50 Eur, 2019 m. išieškota 3 467,94 Eur.

Apie teismui ir antstoliams perduotų įsiskolinimų rezultatus vaizdine išraiška, žiūrėti 4-ame grafike.

4 grafikas. Skolų išieškojimas teisme ir per antstolius 2019-2021 m.

Taip pat buvo parengta „Geriamojo vandens apskaitos prietaisų tinkamo eksploatavimo ir/ar savavališkų prijungimų prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros nustatymo“ tvarka. Kuri leido nustatyti ir užfiksuoti pažeidimus, savavališkus pasijungimus prie vandentiekio ir/arba buitinių nuotekų šalinimo tinklų. Ši tvarka apima ne tik nelegalius prisijungimus prie centralizuotų tinklų, bet ir sugadintus apskaitos prietaisus, nutrauktas plombas ir kita.

5 grafikas. Išieškoti įmonės nuostoliai per 2021 m. pagal nelegalius prisijungimus, Eur.

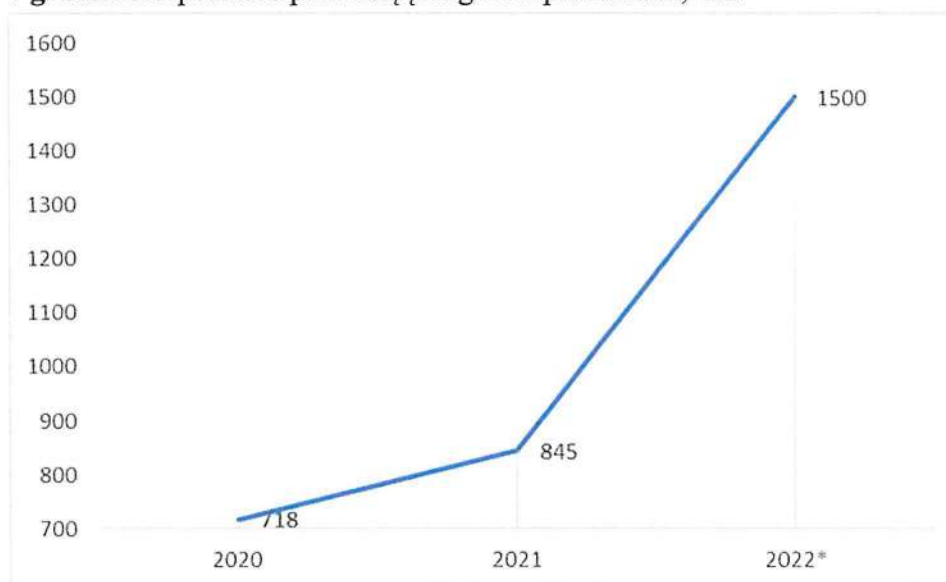

Per ataskaitinius metus Bendrovė iš viso nustatė 19 nelegalių prisijungimo atvejų prie centralizuotų geriamojo vandens ir nuotekų tinklų. Ankstesnių metų duomenų negalime pateikti, nes nebuvo vykdomi tokie patikrinimai, kai tuo tarpu kitose vandentvarkos įmonėse ši veikla yra vykdoma nuo įstatymo įsigaliojimo pradžios (2015 m.). Pagal nustatytus 19 nelegalių prisijungimo atvejų iš viso išieškota už 7 255,84 Eur be PVM. Kas sudaro 57 proc. Biržų rajone, tai yra 4 107,29 Eur ir 43 proc. Biržų mieste, tai yra 3 148,55 Eur.

Ir visi šie nustatyti nelegalių prisijungimo atvejai buvo perduoti Biržų rajono savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui protokolų surašymui.

2021 m. Bendrovė pasirengė ir pasitvirtino „Šalto vandens apskaitos prietaisų (skaitiklių) įrengimo aprašą“. Kuriuo vadovaujantis Bendrovės darbuotojai pradėjo efektyviau vykdyti skaitiklių keitimo/ įdėjimo darbus. Apie šios parengtos tvarkos efektyvumą matote žemiau pateiktame grafike.

4 grafikas. Apskaitos prietaisų įrengimas/pakeitimas, vnt.

Per 2021 m. apskaitos prietaisų yra įrengta/pakeista 845 vnt., o 2020 metais - 718 vnt., tai yra mažiau 127 vnt. skaitiklių nei 2021 m. Darant prielaidą, kad COVID19 reikalavimai nebus sugriežtinti, kaip pastaraisiais metais, ir įmonė įgyvendins savo užsibrėžtus tikslus, tai yra bus pakeista/ įrengta ne mažiau 1 500 vnt. skaitiklių.

VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ

Pajamas bendrovė uždirba teikdama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei kitas paslaugas. 2021 metais Bendrovės pajamos lyginant su 2020 metais padidėjo 43,253 tūkst. Eur, o pardavimo ir veiklos sąnaudos padidėjo 72,703 tūkst. Eur. Vandens pardavimo pajamos lyginant su 2020 m. padidėjo 9,9 tūkst. Eur, nuotekų surinkimo paslaugų pardavimai padidėjo 19,3 tūkst. Eur.

Iš 3 lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad 2021 metais Bendrovė patyrė 156,735 tūkst. Eur nuostolį. Nuostolis susidarė dėl padidėjusių elektros energijos kainų, kuro, darbo užmokesčio, aplinkos taršos, remonto, ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir kitų mokesčių bei sąnaudų.

3 lentelė. Pagrindiniai UAB „Biržų vandenys“ veiklos rodikliai 2019 – 2021 m.

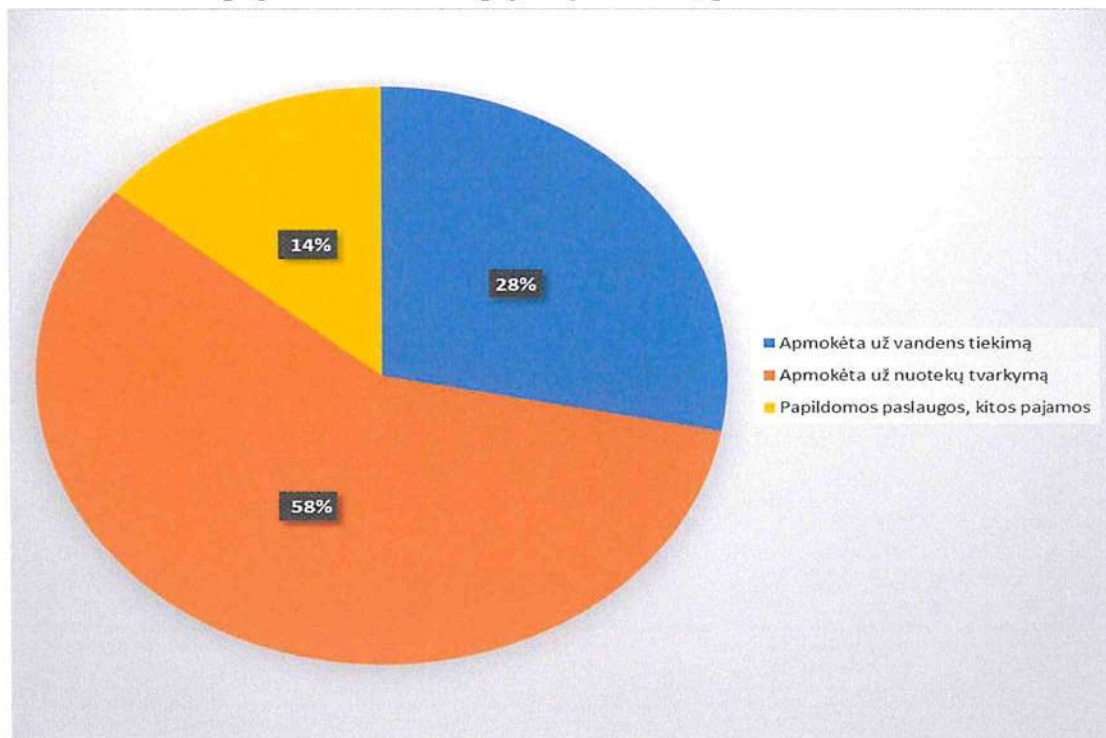
Rodikliai	Mato vnt.	2019	2020	2021
Pajamos:	tūkst. Eur	975,331	976,923	1 020,176
<i>Pardavimo pajamos už patiektą vandenį</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>279,628</i>	<i>276,324</i>	<i>286,165</i>
<i>Pardavimo pajamos už nuotekų sutvarkymą</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>540,794</i>	<i>570,700</i>	<i>590,049</i>
<i>Aptarnavimo mokestis</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>103,447</i>	<i>69,682</i>	<i>71,570</i>
<i>Papildomos paslaugos, kitos pajamos</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>51,462</i>	<i>60,217</i>	<i>72,393</i>
Sąnaudos:	tūkst. Eur	1 049,427	1 104,208	1 176,911
Pelnas(-nuostolis):	tūkst. Eur	-74,095	-127,285	-156,735

PAJAMOS

Pajamas bendrovė uždirba teikdama geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo bei kitas paslaugas. Per 2021 m. Bendrovė uždirbo 1 020,176 tūkst. Eur pajamų, iš jų pajamos už vandenį, nuotekų tvarkymą ir aptarnavimo mokestį sudarė 947,784 tūkst. Eur arba 92,9 proc. visų Bendrovės pajamų. Kitos pagrindinės veiklos pajamos sudarė neįžymią dalį bendrose pajamose 72,393 tūkst. Eur (8,1 proc.). 2021 m. kitos pagrindinės veiklos pajamos lyginant su 2020 m. padidėjo 12,223 tūkst. Eur.

Bendrovės viena iš pagrindinių veiklų yra centralizuotas nuotekų tvarkymas, kuris ataskaitiniais metais sudarė didžiąją pajamų dalį – 58 proc. metinių pajamų, iš kitos pagrindinės veiklos, tai geriamojo vandens tiekimo sudarė 28 proc. visų metinių pajamų. Likusius 14 proc., sudarė pajamos gautos iš papildomų paslaugų teikimo.

5 grafikas. Bendrovės pagrindinės veiklos pajamų struktūra, proc.

SĄNAUDOS

Vykdydama veiklą bendrovė 2021 metais patyrė 1 176 911 Eur sąnaudų. Didžiąją jų dalį sudarė pagrindinei veiklai užtikrinti skirtos sąnaudos, tai:

- Darbui apmokėti;
- Energijai ir kurui pirkti;
- Ilgalaikiam turtui atnaujinti;
- Paslaugoms apmokėti;
- Mokesčiams;
- Kitos sąnaudos.

4. lentelė. Bendrovės patirtos sąnaudos, Eur.

Sąnaudų straipsniai	2019	2020	2021
Viso:	1 049,427	1 104,208	1 176,911
Medžiagos	84,546	91,833	84,049
Vandens ir nuotekų tyrimai	11,680	19,620	27,473
Remonto ir eksploatacinės medžiagos	110,572	84,765	81,917
Kuras	42,289	38,147	48,067
Šildymas	8,187	5,658	8,891
Elektros energija	98,228	115,267	131,109
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	165,158	204,911	206,793

Darbo apmokėjimo sąnaudos su Sodra	409,351	441,699	465,544
Kitos sąnaudos	119,416	102,308	123,068

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sąnaudos išsiskiria savo pastovumu, t. y. kintamų sąnaudų dalis yra nedidelė, kuri priklauso nuo abonentams (vartotojams) pateikto vandens ir pašalintų nuotekų kiekio.

Vertinant 2021 m. padidėjusias Bendrovės sąnaudas darbo užmokesčiui lyginant su 2020 m., padidėjimas yra 23 845,00 Eur. Tai turėjo įtakos išeitinės kompensacijos ir kompensacijos už nepanaudotas atostogas. Taip pat padarė įtakos minimalaus darbo užmokesčio didėjimas šalies mastu.

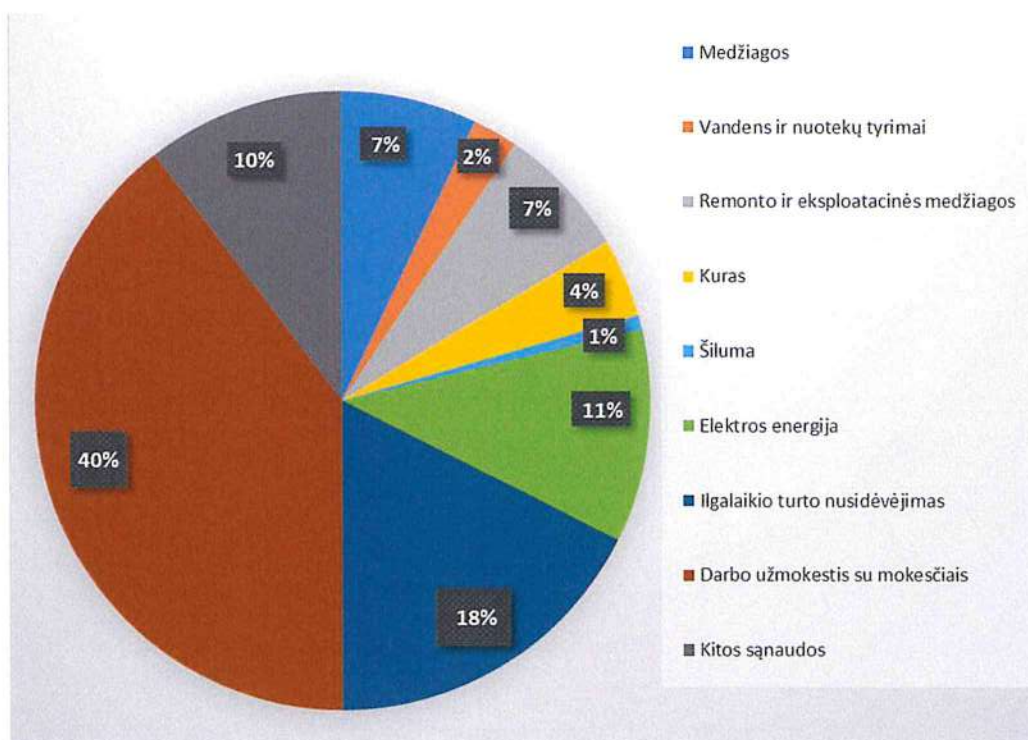
Vandens ir nuotekų tyrimų sąnaudos 2021 m. padidėjo, dėl 100 proc. perkamų tyrimų paslaugų. 2019 m. ir 2020 m. šių paslaugų sąnaudos buvo ženkliai mažesnės, nes dalį šių paslaugų atlikdavome savo akredituotoje laboratorijoje.

Kurui ir šildymui bei elektrai sąnaudos 2021 m. yra padidėjusios 15,42 proc. lyginant su 2020 m., dėl pasaulinės rinkos kainų augimo.

2021 m. naudojamos medžiagos remonto darbams bei eksploatacijai vandens tiekimo bei nuotekų šalinimo užtikrinimui sumažėjo 6 proc. lyginant su 2020 m., bei 17 proc. mažesnės lyginant su 2019 m.

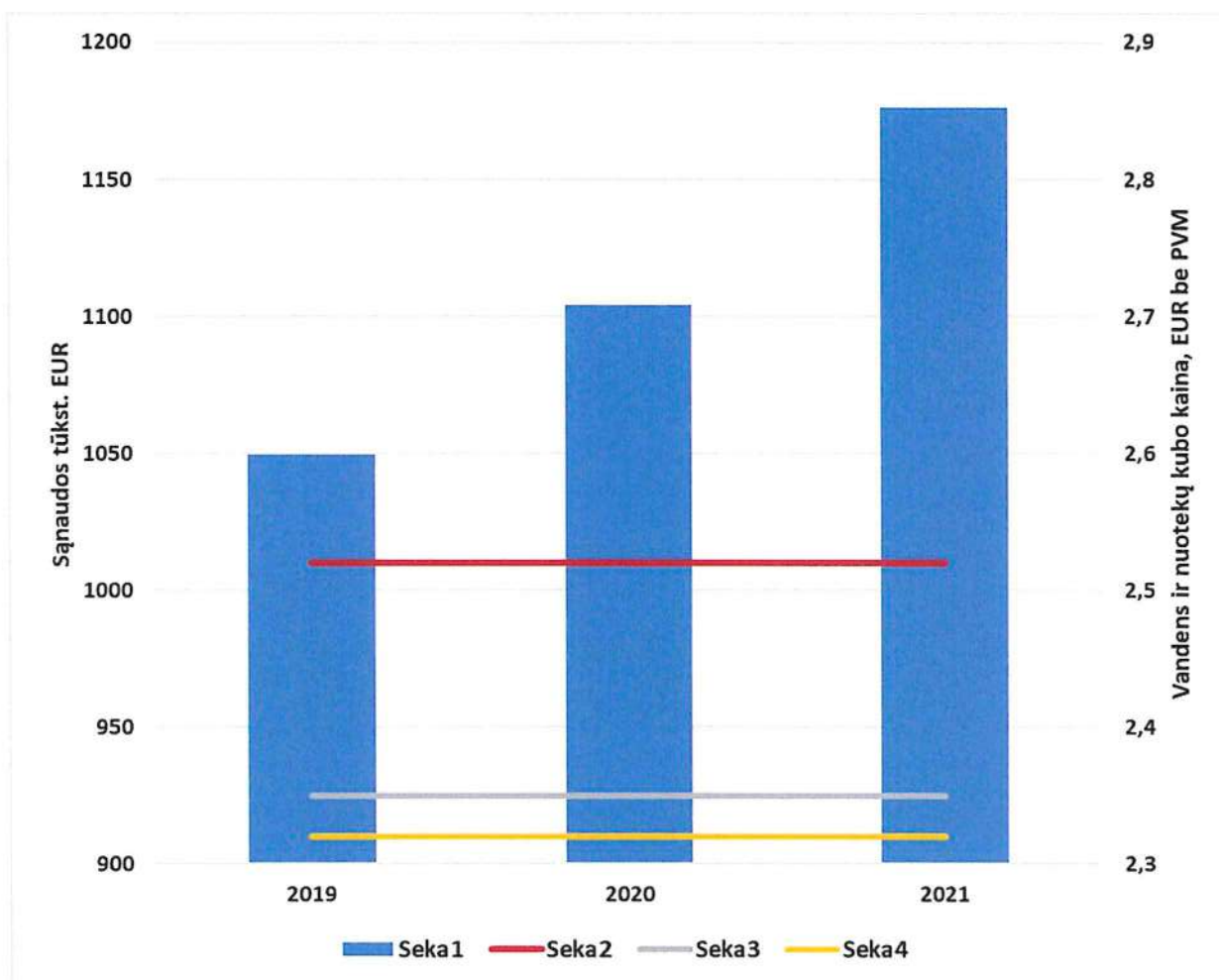
Didžiąją dalį visų pagrindinės veiklos sąnaudų sudaro pastoviosios sąnaudos, kurios būtinos turimo ilgalaikio turto eksploatacijai bei klientų aptarnavimui, siekiant užtikrinti kokybišką ir visus reikalavimus atitinkantį paslaugų teikimą. Ir tik maža dalis sąnaudų yra kintamos (elektros energija, eksploatacinės medžiagos, mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius, taršą ir kt.), priklausančios nuo vartotojams ir abonentams patiekto geriamojo vandens bei sutvarkytų nuotekų kiekio. Tokia sąnaudų struktūra bei sąnaudų pasiskirstymas būdingas ir kitose Lietuvos vandentvarkos įmonėse, 6 grafikas.

6 grafikas. Bendrovės sąnaudų pasiskirstymas procentine išraiška už 2021 m.

Pagrindinės veiklos sąnaudose didžiausiąją dalį visų sąnaudų sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos (18 proc.) bei darbo apmokėjimo sąnaudos (40 proc.). Kintamos išlaidos 2021 m. sudarė 22 proc., kurie priklauso nuo to, koks kiekis yra parduotas gyventojams.

7 grafikas. Pagrindinių paslaugų bazinė kaina ir įmonės sąnaudos 2019-2021 m.

Pateiktame 7 grafike yra pavaizduotas kylančių sąnaudų santykis nuo 2019 m. iki 2021 m. Kaip tuo tarpu Bendrovės teikiamų paslaugų kainos buvo nustatytos ir nekito nuo 2019 m., kurios buvo paskaičiuotos vertinant 2018 m. įmonės veiklą.

Metinės sąnaudos 2020 m. augo apie 5 proc. lyginant su 2019 m., o 2021 m. sąnaudos augo apie 6 proc. lyginant su 2020 m. patirtomis sąnaudomis.

ĮGYVENDINAMI PROJEKTAI

Bendrovė geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą ir rekonstrukciją 2020–2023 m. laikotarpiu planuoja vykdyti iš ES fondų, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos, Biržų rajono savivaldybės ir Bendrovės lėšų. Remonto atstatomuosius darbus – iš ilgalaikio turto nusidėvėjimo lėšų.

2021 m. yra įgyvendinami investiciniai projektai:

1. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone. Finansavimas skirtas pagal 2014 – 2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-R-014 įgyvendinimo priemonę „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“. Projekto tikslas – padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų efektyvumą bei prieinamumą Biržų rajone. Poreikis įgyvendinti projekto veiklas kilo dėl nustatytos pagrindinės problemos – nepakankamas vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugų prieinamumo užtikrinimas, prasta esamų inžinerinių tinklų būklė Biržų ir Vabalninko miestuose.

Pagrindinės projekto veiklos ir statybos darbus atliekantys rangovai:

➤ Vabalninko mieste naujų vandens tiekimo (2,556 km.) ir nuotekų tinklų (3,386 km.) tiesimo rangos darbų sutartis pasirašyta 2020 balandžio 4 d. su UAB „Žilinskis ir CO“. Planuojama darbų pabaiga 2021 rugpjūčio 1 d.

➤ Vabalninko nuotekų valymo įrenginių statybos darbų sutartis pasirašyta 2020 vasario 7 d., su UAB „Norus“. 2021 m. balandžio 29 d. dėl bankroto sutartis su UAB „Norus“ buvo nutraukta. 2022 m. liepą planuojama sudaryti naują rangos sutartį ir atnaujinti Vabalninko nuotekų valyklos rangos darbus.

➤ Rangos darbų sutartis „Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų rekonstrukcija Biržų mieste“ pasirašyta 2020 rugpjūčio 4 d. su UAB „Mikludava“. Darbai yra vykdomi ir planuojama darbų pabaiga 2022 gegužės 9 d. Bus rekonstruoti 1917,12 m inžinerinių tinklų iš kurių 852,56 m. nuotekų tinklai ir 1091,56 m. vandentiekio tinklai.

➤ Biržų rajono vandentiekio ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros inventorizavimo ir įteisinimo darbus vykdo UAB „Inreal GEO“, darbų sutartis pasirašyta 2020 gruodžio 22 d. 2021 metais buvo suinventorizuoti Ančiškių k. (1773,29 m nuotekų šalinimo tinklų) ir Šukionių k. (4271,4 m nuotekų šalinimo tinklų). 2022 metais planuojama inventorizuoti Kratiškių, Nemunėlio Radviliškio, Germaniško, Ramongalių, Mieliūnų, Papilio, Kutčgalio, Kupreliško ir Kvietkų kaimų vandentiekio ir nuotekų tinklus.

2. Įgyvendinant projektą „Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų plėtra Biržų miesto aglomeracijoje“ yra baigiami Biržų kaimo vandentiekio ir nuotekų tinklų tiesimo darbai Liepų, Tujų, Eglių, Alyvų, Saločių gatvėse Biržų k., Biržų r. sav. Rangos darbus vykdė UAB „Aldma“. Įgyvendinant projektą buvo nutiesti 2 597,0 km vandentiekio tinklų ir 1 745 km nuotekų tinklų. Šiuo metu UAB „Aldma“ atlieka rangos darbus Parodos, K. Binkio, Vėjo, Draugystės, Taikos, M. ir J. Yčių ir Dvaro gatvėse. Planuojama, kad darbai bus pabaigti iki 2020 rugpjūčio 11 d. Planuojama nutiesti apie 1 072,00 m vandentiekio tinklų ir apie 1 807,00 m nuotekų šalinimo tinklų.

3. 2021 kovo 30 d. UAB „Biržų vandenys“ pateikė Viešųjų investicijų plėtros agentūrai (toliau - VIPA) paraišką dėl paskolos suteikimo geriamo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtros Biržų aglomeracijoje projektui (toliau - Projektas). UAB „Biržų vandenys“ siekia, kad kuo daugiau gyventojų Biržų miesto aglomeracijoje turėtų galimybę naudotis centralizuotomis viešosiomis paslaugomis, todėl pagrindinės problemos, kurioms spręsti yra inicijuojamas projektas yra tai, kad gyventojai neturi galimybės prisijungti prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos ir

gauti kokybiškas ir būtinas viešąsias paslaugas. Kadangi tinklų infrastruktūra nėra pakankamai išvystyta. Todėl projektu siekiama spręsti šią problemine situaciją - kokybiškų nuotekų tvarkymo tinklų paslaugų prieinamumo trūkumą dėl infrastruktūros nebuvimo ar jos netinkamumo. Įvertinus esamą situaciją ir pritaikius gerą inžinerinę praktiką, Biržų miesto aglomeracijoje (Basanavičiaus, Jaunimo, Sodų, J. Bielinio, Janonio, Upės, K. Binkio, Pušyno, Šaltalankio, Tarybų ir Liepų gatvėse) numatoma: pakloti naujus nuotekų ir vandentiekio tinklus ir tokiu būdu sudaryti galimybę gyventojams prisijungti prie centralizuotų tinklų ir gauti nepertraukiamas kokybiškas viešąsias paslaugas. Numatomos investicijos prisidės prie gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo bei aplinkos išsaugojimo. Planuojama projekto vertė: 662 449,78 Eur be PVM investicijų finansavimas numatomas iš trijų finansavimo šaltinių: 1) Lengvatinė paskola – 319 826,03 Eur; 2) Subsidija – 300 013,33 Eur; 3) Nuosavos lėšos – 42 610,42 Eur.

Projektavimo ir projekto vykdymo priežiūros sutartys buvo pasirašytos 2021 gruodžio 10 d. ir 2021 gruodžio 20 d. su MB „Palaimos projektai“. Parengus projektus bus perkami rangos drabai. Įgyvendinus projektą planuojama nutiesti apie 2,686 km nuotekų tinklų ir 2,321 km vandentiekio tinklų. Prie nuotekų tinklų prijungtų gyventojų skaičius - 131, prie vandentiekio tinklų prijungtų gyventojų skaičius - 94.

4. 2021 metais įmonė pateikė vieną paraišką pagal Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programą (toliau - LAAIF).

UAB „Biržų vandenys“ buvo skirtas finansavimas „Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamos centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Biržų aglomeracijoje“ Nr. LAAIF-AM-FK01-0019 įgyvendinimui pagal pateiktą pirmą paraišką. Aplinkos ministerija skyrė 67 200,00 Eur su PVM subsidiją. Projekto numatoma vertė: 118 539,67 Eur su PVM, planuojama prie centralizuotų nuotekų tinklų pajungti 32 gyventojų būstus.

5. Bendrovė planuoja dalyvauti ir rengti paraišką naujam LAAIF kvietimui 2022 metams. Patvirtinus paraišką planuojama prijungti Biržų m. aglomeracijoje esančius gyventojus prie centralizuotų buitinių nuotekų tinklų. Norint teikti paraišką ir gauti dalį subsidijos UAB „Biržų vandenys“ turi gauti gyventojų prašymus ir sutikimus, kurie leistų per jų privačius sklypus pakloti ir pajungti buitinių nuotekų tinklą. Tik gavus gyventojų prašymus dėl buitinių nuotekų tinklo paklojimo iki būsto, Bendrovė galės rengti paraišką dėl subsidijos ir tikėtis, kad ji bus patvirtinta LAAIF projektus planuojame administruoti patys.

PLANAI IR PROGNOZĖS

2022 m. planuojami ilgalaikiai bei trumpalaikiai tikslai:

- Tęsimas kompiuterinės technikos, programinės įrangos, internetinio puslapio atnaujinimas pagal audito išvadas;
- Pastatų ir statinių remontas, gerinant darbuotojų darbo sąlygas.
- Valymo įrenginių turto atnaujinimas bei būtinas remontas (orapūtės, aeratoriai, maišyklės ir t.t.).
- Geriamojo vandens įrenginių turto atnaujinimas bei būtinas remontas (orapūtės, kompresoriai ir t.t.)
- Transporto priemonių atnaujinimas bei naujos technikos įsigijimas siekiant efektyvinti plėtrą.

- Vandens apskaitos atnaujinimas, įskaitant skaitiklius.
- Vandens netekčių mažinimas, taikant aktyvias vandens nuostolių paieškos priemones.
- Savavališkų pasijungimų paieškos ir apskaitos prietaisų kontrolės intensyvinimas.
- Klientų įsiskolinimų už patiektą geriamąjį vandenį ir priimtas bei išvalytas nuotekas mažinimas.
- Infrastruktūros plėtra, naujų vandens ir nuotekų paslaugų vartotojų pajungimai.
- Užtikrinti nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą.
- Siekti, kad teikiamos paslaugos atitiktų kokybės bei aplinkosaugos reikalavimus.
- Toliau tęsti įgyvendinimą veiklos plane numatytoms priemonėms bei įgyvendinti audito pateiktas rekomendacijas.
- Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai suderinus pateiktas perskaičiuotų bazinių geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų projektus, suderintos paslaugų kainos bus pateiktos nustatymui Biržų rajono savivaldybės tarybai.
- Priimant optimalius veiklos organizavimo bei racionalaus išteklių valdymo sprendimus sieks mažinti patiriamą bendrovės veiklos nuostolį.

UAB “Biržų vandenys” direktorė

Edita Barkauskienė